

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATIRICH
HUMORISTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

SONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA!

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

MARIA DEL PILAR SINUÉS

Empleá tota sa vida
escribint per las senyoras,
y publicá varis llibres
que alcansaren molta boga.
La darrera y més sentida
de sas numerosas obras
es una hermosa novela
titulada *¡Morir sola!*

CRÓNICA

Saló Parés.—Sant Lluch beneyt

Sempre vaig creure que 'ls fundadors de l'Acadèmia o Centre artístich de Sant Lluch, al aïslarse dels demés artistes, no tenian cap motiu atendidible que 'ls obligués a ferho.

Per motiu atendidible, s'entén qualsevol de aquells que sent de caràcter completament desinteressat, obliga a pendre determinadas resolucions.

Aixís, per exemple, 's comprén qu' en temps d'epidèmia hi haja qui fugi del contagi, desitjós de conservar la salut y la vida. ¿Pero existia, per ventura, en lo camp de l'art barceloní 'l microbi devorador de la immoralitat? Se pot respondre negativament a tal pregunta, sense temor de veure's desmentit. Precisament l'exercici del art a Barcelona, si de alguna cosa peca, es d'excés d'engorgiment. Raríssimas vegadas se veuen aquí aquells atreviments que s'observan en altres centres artístichs més lliures y despreocupats. L'immensa majoria de nostres pintors y escultors son púdichs per essencia y fins per conveniencia, per lo mateix que aspiran a vendre las sevas obras y que 'ls que tenen diners per adquiririlas, per lo regular, desdenyen aquellas que no 's poden ensenyar fins a las senyoras més afectadas per las cosas de la Iglesia.

Y a pesar de aixó 'l Centre artístich de Sant Lluch va fundarse, en contraposició al altre Centre artístich, que no ha tingut fins ara l'idea de posarse baix l'advocació de cap altre Sant del cel, considerant, sens dupte, que no es oportú molestar per motius fútils als afortunats varóns qu' están gosant l'eterna beneventuransa.

* * *

L'iniciador y fundador del Centre artístich de Sant Lluch es un pintor de mèrit no escàs, que segons diuen los seus amichs, va sentirse un dia tocat de la divina gracia. Esperit ardorós, ha volgut posar al servey de las sevas novas ideas la paleta y 'ls pinzells. Desde llavoras no pinta més que escenas piadosas, capellans que consolan als pobres, senyoras que visitan als malalts, santurróns y beatas, ab lo cap baix com si se'n pensessin alguna. Algunas vegadas tracta de avansar un pas y combina quadros que volen tancar una llissó més o menos trascendental, ab perill de sacrificar sas qualitats de artista a sos impulsos de sectari.

No es, certament, l'art pictòrich un dels medis més expeditos de propaganda. L'oratoria, 'l llibre, 'l folleto, 'l periódich, en una paraula, l'art de la paraula en totas sas múltiples manifestacions serveix per convencer, per atraure, per enardir, per desarrollar determinadas ideas; pero la pintura en aquest punt es poch menos que impotent.

De manera que 'l Sr. Llimona, si volia treure fruyt de la seva propaganda, devia cambiar de medi d'expressió. Més conquestas hauria pogut realisar fentse missionista que continuant sent pintor.

Ell no ho ha entés aixís, y de aquí la seva última cayguda y las que inevitablement li esperan en lo successiu.

* * *

Ja no parlarém de aquell quadret, en que una noya dalt de un terrat dominat pels campanars de la catedral, deixa en vaga la feyna de costura que té sobre 'ls jonolls, y s'entreté mirant una estampa, idea pueril, fixada en un quadro pintat a

plena llum, y no obstant molt fosch. Davant d'ell, a un hom se li acut dir:—«Deu t'illumini» pero no tant a la noya de l'estampa, com al quadro mateix.

Tampoch parlarém de la beata que no sabém si medita o pesa figas, asseguda al costat de una finestra, y que per lo mateix que no sabém lo que fa, no 'ns diu res enterament.

Ni menos ens entretindrém a examinar aquell Jesús ab los brassos en creu y ab un gran cor pintat sobre la post del pit, qu' en realitat no té més importancia que la que tenen moltes de las estampas que 's venen en las botigas del carrer de Petritxol, sent una demostració palpable de que fins los que més senten avuy la racció religiosa, no posseheixen aquella unció dels pintors gòtichs, ni dels que immortalisaren la pintura dels sigles XVI y XVII en nostra patria.

L'obra més pretenciosa del Sr. Llimona es la escena que representa la mort de un senyor rich, ocorreguda mentres estava esmorzant ab la seva familia, y decorada pera major inteligencia ab lo següent versícul: «Vendré a tí como ladrón, y no sabrás a qué hora vendré.—Apoc. 3, 3.»

Lo quadro representa, a la dreta del espectador una taula parada encare ab molta magnificencia: al cap de la taula una criatura assorada, no sabent lo que li passa; a l'esquerra, una butaca d'esquena, y extés en la butaca 'l cadáver de un senyor. Al peu del cadáver, tombada a terra y també d'esquena, una dama, que sens dupte será la viuda, qual dolor no podém apreciar perque no 'ns ensenya la cara: al altre costat un senyor tapantse també la cara ab las mans. En segon terme, un grupo de criats y un metje y un capellá, bastant encarcerats y bastant faltats d'expressió.

Trascendencia del quadro:

—«Vetlla, bon cristiá, vetlla sempre, que la mort se presenta quan menos se la espera. Ja veus, aquest bon senyor se'n ha anat a l'altre barri mentres estava esmorzant ab la familia, ¡qui ho havia de dir! y la cosa ha anat tan depressa, que ni 'l capellá hi ha arribat a temps. ¡Qui sab si ara purga en l'altra vida l'enorme pecat de haver esmorzat ab la familia!»

La veritat es, que segons lo que 's veu en lo quadro, a aquell bon senyor no se 'l pot culpar d'altre pecat que aquest. ¿No es una viva llástima que 'l sacerdot no hi haja arribat a temps?

En un altre lloch ho he dit ja. La verdadera llissó que 's desprén del quadro del Sr. Llimona, es la necessitat en que están los richs de no asseures a taula, sense convidar a un capellá per lo que pugue succehir. Y no sols a taula, sino a tot arreu han de tenir capellá a punt: al escriptori, si 's dedican a qualsevol negoci; a la Borsa, si tenen la costum de anarhi; quan emprenen un viatge, si senten la necessitat o 'l gust de viatjar; fins de nit, al ficar-se al llit ab la senyora, procurarán que 'l capellá dormi en un requartet, atent a lo que pugue succehir, perque no s'ha de olvidar may alló del Apocalipsis: «Vendré a tí como ladrón, etc., etc.»

¿Es aixó lo que ha volgut demostrar pictòricament l'ardorós fundador del Centre artístich de Sant Lluch?

Donchs nosaltres li dirém que aquesta idea continua de la mort, aquesta obsessió tétrica de l'altra vida, artísticament consideradas, constitueixen una causa depriment, renyida ab lo sentiment del art. Encare que 'l quadro del Sr. Llimona estigués admirablement pintat, que no ho está ni molt menos, no podria ser may un'obra artística. La idea podrá ser aprofitada per un predica-

Acaba de sortir L' Almanach de la Esquilla de la Torratxa

PER LO QUE SERVEIXEN LOS MUNICIPALS

—Y donchs, Rudrigas, ¿ahont estás de punt ara?
 —No estoy de punto en lloch: Soy guarda-banch,
 —¿De taberna?
 —¡No, hombre! Banch de banquero.

dor que 'n sàpiga: pero un pintor serà sempre impotent per produhir ab ella l' emoció que 's proposa.

* *

Y es llastimós que aquest quadro siga després de tot l' únich fruyt legítim del *Centre artístich de Sant Lluch*.

Los demés socios ni cultivan aquest género, ni 's proposan seguir las petjadas del Sr. Llimona, verdader fundador de l' Associació. La majoria d' ells exposan obras com las que generalment se produheixen á Barcelona, exe nptas de tota trascendencia, més ó menos sentidas, inspiradas preferentment en l' estudi del natural.

Lo Sr. Llimona, aislat, avants de fundar la pia-dosa Associació, continua mantenintse aislat dintre de l' Associació mateixa.

Ab aixó 's podrà convencer de la inutilitat dels seus esforços; y si 'l *Centre artístich de Sant Lluch* no serveix pera crear una escola nova y ben diferenciada, s' haurà de confessar que no serveix per res.

Se diu que un dels cànons de l' Associació es la prohibició que s' impositan tots los socis d' estudiar lo desnú, y en especial lo desnú femení.

L' escultor Blay, que ab son grupo *Los primeros fríos*, ha presentat l' obra més important de la exhibició podrà informar als seus consocis de la impossibilitat de fer obras d' art sense l' estudi del desnú. Precisament las dos figuras de aquell grupo tan admirable com admirat, sigueren enviadas enterament desnudas á l' última Exposició nacional, ahont obtingueren la més alta recompensa. ¿Cóm se compagina, donchs, la prohibició imposada als socis del *Centre de Sant Lluch*, ab la necessitat en que s' ha vist y en que 's veurà sempre 'l Sr. Blay, de vulnerarla, si aspira á produhir traballs tan sentits y tan hermosos?

* *

No ho enteném, francament.

A no ser que la verdadera causa que ha donat lloch á l' existencia del *Centre de Sant Lluch*, siga una calculada moixigateria, de més trascendencia mercantil, que verdaderament piadosa.

Aixó, després de tot, no tindria res d' extrany en una ciutat com la nostra.

Aquí ahont fins hi ha *Peluquerías católicas* ¿per qué no té de haverhi pintors, més aixerits de lo que sembla, que tractin d' explotar la tonteria unida sempre al esperit de secta?

P. DEL O.

LA NINETA DELS MEUS ULLS

SONET

¡Que n' era de bonica! L' estimava
ab un deliri inmens, ab bojeria.

Tenjala aprop meu de nit y dia,
puig may del meu costat se separava.

Ella 'ls meus sentiments interpretava
y á la pública fás los traslluhía:
alegre jo, mostrava ella alegría;
y quan jo estava trist, trista 's posava.

La seva falta, de tot cor, lamento
y obtindrela de nou, en vá, jo intento;
desaparesqué, ja, y no crech que torni,
al menos *de una part*—y es lo que sento—;
perque un jorn, de desgracia, tot fent l' orni,
de un cop de puny, al ull, van ferme borni!

EGO SUM.

INFORMES

—Bueno, noya, bueno; las circunstancias de vosté no 'm desagradan. Ara aniré á pendre informes: torni á la tarde, y si, com espero, lo que 'm diuhen de vosté es del meu gust, avuy podrà ja quedarse aquí á dormir. ¿Diu que servia á la casa del cantó?

—Si senyora: al segón pis, primera porta. Ja pot anarhi tranquila.

En efecte, la senyora Justina s' arriba á la casa que la minyona li ha indicat y truca al segón pis.

—¿Qué se li oferia?

—Dispensi. Una servidora venia per informarme respecte de...

—¡Ah!—diu la mestressa de la cassa ab extraordinaria amabilitat: vol adquirir noticias de la Manela... Entri, entri y segui...—

La senyora Justina, encantada de tanta cortesia, entra, séu y comensa la indagació.

—Aquesta xicota—diu—m' ha vingut aquest mitj dia á oferirsem per criada, y com una no la coneix y en aquest rengló corran avuy tan bonas pessas, hi determinat venir á veure á vosté quinas referencias me 'n dóna. Diu que fins ara ha servit aquí...

—Si senyora: es una noya de totas prendas. L' he tinguda dos anys, y may li he hagut de dir una paraula més enllá de l' altra.

—¿Cuyna bé?

—¡Qué diu! Com lo cuyner del millor restaurant. Fa unas croquetas, y uns globulets, y unas salsas... que sinó fos que aquí som gent fina, més de quatre vegadas ens en hauriam llepat los dits.

—¿Sab rentar?

—¡Oh! No hi ha pas en tot Horta una bugadera més pulcra, cuydada y delicada. Deixa las pessas ab un blanch, que... Y lo que dura la roba en mans d' ella... Perque ja sab vosté qu' en aquest ram la bugadera es lo tot...

—¿Y tocant á la llimpessa de la casa?

—¡Es un prodigi! Si ara jo li ensenyés lo pis ho veuria: no hi ha recó ni reonet que no 's pugui com qui diu llepar. Y que no s' hi entreté, no: ho fa ab una llestesa que ja li asseguro que la deixarà parada.

—¿Qué cus també?

—¿Si cus? Y sab tallar, y planxa, y pentina, y glassa 'ls vidres, y frega las rajolas...

—Escolti... ¿es fiada?

—Com un guardia civil. Ja li pot entregar las cantitats que vulgui... No tingui por que li defraudi un céntim.

—Y donchs...

Al ser aquí, la senyora Justina vacila un moment.

—Y donchs... ¿quin defecte té?

—¡Cap!—respón ab vivesa la mestressa de la casa:—¿per qué ho pregunta aixó?

—Ja veurá... es natural... Sent tan bona minyona com diu... trobo extrany que l' hagi despatxada.

—¡Ah!... No l' he despatxada pas: es ella que se 'n va.

—¿Per qué?

—Per... vosté es persona respectable y ja puch dirli, Sembla que 'l meu fill gran se 'n havia enamorat per un istil no gayre... ¿comprén la idea? no gayre cristiá... Y com la Manela es una noya honesta y recatada com la que més, m' ha dit: Senyora, jo aquí no m' hi puch estar...

—Y té rahó, pobreta. Aixís si que desseguida

L' Almanach de La Esquilla de la Torratxa ja ha sortit

que torni la faig quedar a casa... Un milió de gràcies y ara perdoni...

—¡De res! ¿Vol callar?

Dugas frasses més de compliments, la porta's tanca y la senyora Justina corra a casa seva més alegre que unas castanyolas.

A la tarde la Manela's presenta a sapiguer si l'accepta ó no.

—¡Sí, filla, sí!—s'apressura a dir la senyora Justina, poch menos que abrassanula:—pot quedar-se desde luego, y tant de bó s'estigui aquí tota la vida.

La Manela s'instala en la casa, reb las instruccions necessaries y comensa a desempenyar lo seu càrrech.

Aquell vespre la sopa es salada, la carn dolça y 'l peix se presenta a taula convertit en carbó.

Pero la senyora Justina no li diu res. ¡Es tan natural, ab la turbació del primer dia, que algunas cosas surtin malament!...

L'endemà a las deu encare ningú ha anat a buscar la llet ni s'ha pensat en fé 'l xacolata.

—¿Ahont es la Manela?—pregunta la senyora Justina.

—A la plassa.

—¿Y son ja las deu?

A tres quarts d'onze la criada torna. S'ha entretingut contra la seva voluntat. A la plassa li han dit que la seva tia s'havia posat malalta de repent, y ha corregut a véurela.

Al dia següent a la senyora Justina li sembla com si se li haguessin extraviat dos duros que s'ha deixat sobre d'algún moble, no recorda ahont... Pero... potser es una preocupació seva. Devegadas un hom se fixa en cosas que...

Per fi, al cap de quatre dias, la Manela desapareix. Va a la plassa y no torna...

—¡Es extrany!—pensa la senyora Justina.

—Pero's troba a faltar un anell, y 'l cor li fa un salt. Mira 'ls cuberts de plata... N'hi ha dos de menos... Obra 'l calaix del tocador ahont ella sol deixar los quartos pe 'l gasto corrent... ¡Buyt!.....

—¿Qué passa aquí?—fa la pobra senyora horriblement sobressaltada.

Passa... lo que més tart ¡una mica massa tart! averigua.

La Manela es una bona pessa en tota la extensió de la paraula. Llarga de dits, de llengua, de camas... No guisa, ni planxa, ni renta... No més *neteja*: del exàmen que la senyora Justina fa del pis, resulta que li ha deixat com una patena. Roba blanca, mocadors de seda, vanos, mitjas... De tot hi falta poch ó molt.

—¿Pero com es—diu la senyora Justina—que la seva mestressa anterior va donarme d'ella tan bons informes?

També ho averigua com es.

La tal mestressa l'ha tinguda molt temps, en efecte; pero may l'ha pagada y a cambi de la condonació de las sevas mesadas, li ha promés donar bonas noticias d'ella a tots los que las hi demanessin. Una mestressa digna de la criada.

¿Quina moral té aquesta historia?

Aquesta:

«Convé informarse de las personas que 'ns donan informes.»

A. MARCH.

ALEGRÍAS BESTIALS

—¡Ja la inspecció sanitaria al últim s'ha arreconat!

¡Ja no hi ha qui 'ns examini!
¡Visca la tranquilitat!

SOCIETAT

Dos cartes

Fa nou mesos avuy, y al despedirnos,
—recórdat—varem dirnos—
que lo teu cor es méu, qu' es teu mon cor—
y varem trencá en plor;
dels méus brassos la *hermana* va arrencarte
y no t' hi vist may més ¡pobreta Marta!
¿encare com avants me dus amor?

T' escrich al ff pensant que ho esperavas;
amiga, ¿qué duptavas
de las paraulas dítas al brancal
de la porta d' aquell sagrat col·legi
hont fins es sacrilegi
parlá del goig ó ditxa terrenal?

Haurías fet molt mal, may á l' amiga
treure de dins del cor; encar que 's diga
que no tenia cor,
y si un home m' estima ab ver amor,
també cabrá en mon cor, siga com siga.

Vols sabé en que hi passat
tot lo temps que ha cursat
de desde que 'ns vam veure ¡Ab quanta cosa!
del papá á n' el costat
á moltas coneixensas m' ha portat
y cap noya hi trobat
que sigués com ets tú, franca y hermosa.

¿Sabs qu' es una *soirée*?...
Escolta y t' ho diré: vetillas passadas
fent la contra á la son
per serne sols l' objecte de miradas
del desitj més impúdich concentradas
¡d' aixó 'n diuhen gran mon!

'S juga, 's beu, 's riu, 's menja, 's canta
á tothom se bescanta
y encar que 'l mal cundeix com á contagi
¡ay del pobret que hi vagi
y no fassi com ells!... Pensarho espanta

Jo ho he volgut probá y tremolo encare.
—¿Perque—he dit al méu pare—
la llengua d' escorpi té aquesta gent?
—¿Perqué? m' ha dit; repara
que ningú sent com diu ni diu com sent.

Ja ho veus, pe 'ls grans salons
també hi campeja 'l mal,
puig tenen per indigne y criminal
confessar las passions
que fan degenerar son cor malalt.

¡Degenerar! Oh si; son virtuosas
del pobre las passions; son molt hermosas
perque totas tendeixen á un milló;
l' aristocracia (?) no,
puig las pocas que té son horrorosas.

Prega á Deu pera mí; tinch la creencia
de que volen corrompre ma ignoscencia
fentme com ells igual ¡cau de verí!
y avans qu' aixó morí
preferesch com m' indica la conciencia.
Adeu, reb un abrás de ta amigueta
inclós ab mil petons. Teva,

CARMETA.

**

Carmeta, ma resposta n' es molt breu
si es vritat lo que 'm dius, t' ajudí Deu.
Es tot lo que puch dí á la téva carta
es teva y sempre igual t' amiga,

MARTA.

J. ABRIL VIRGILI.

LOS QUE NO MARXAN

—¿Tan mateix vas á Manilla
á fer... negoci?—¡Ni 'ls mils!
¡Qui vols que s' arrisqui á anarhi
si diu que hi ha tants civils!

—¿Por qué tú no vas al Africa?
—¿Deseas saberlo?—Si.
—Pues no voy... porque vigilo
los *infeles* que hay aquí.

CRÓNICA CIENTÍFICA

LOS EXPERIMENTS DEL DOCTOR CARDENAL

Desde 'l mosquet de pedra foguera hasta 'l fu-
sell Maüsser, recorregué tota la historia del pro-

Se ven per tot arreu L' Almanach de la Esquilla de la Torratxa

grés que la humanitat ha obtingut per destruhirse. ¡Qué hi farém! L' imátje del criador sufréix contradiccions incomprendibles. Al costat de un que 's diu Maüsser, que te ganas de fer mal y que no creu ab alló de que lo no que vulguis per tú no vulguis pe'ls altres, surt un altre predicant lo desarme y la pau. Vájintli al darrera ab un fioviol sonant.

Antiguament per carregar un' arma de foch se necessitaven cinquanta minuts; avuy ab un minut se disparan trenta tiros, 1,800 per hora. Creixeu y multipliqueus, que ja vindrán los fusells á dirvos: creixeu y assessineus.

Las experiencias balísticas demostradas lo disapte passat per lo célebre Doctor Cardenal en lo «Laboratori de Ciencias Médicas» respecte dels armaments moderns y dels séus efectes destructius, revestiren gran curiositat é importancia práctica en lo terreno de la cirurjia. Explicá ab la séva eloqüencia clara y concisa, propia dels oradors científichs, los diferents desastres de las balas Maüsser en las quatre zonas de la trayectoria que segueixen y segóns l' alcans en que 's trobin situadas las víctimas de tals projectils.

Si 'l disparo es rebut á la primera zona, que es la que produheix efectes explossius y que alcanza hasta 'ls 400 metros, los efectes son desastrosos, los morts han de ser en gran número y dels ferits molts més los graves que 'ls leves. Si la bala es rebuda en la segona zona ó perforant, que desde 'ls 400 metros alcanza hasta 'ls 1,500, los efectes son menos destructius y més limitats; la bala no fa mes que perforar sens comunicar als teixits que rodejan los forats de la bala 'ls efectes explossius de la primera zona, y si no tocan cap entranya indispensable á la vida ó molt important, resulta menos ofensiva que la primera; en cambi, 'ls efectes tornan á ser explossius y graves, pero en menos intensitat que la zona explossiva, en la tercera zona ó irradiant que s' extén desde 'ls 1,500 metros hasta 2.500, desde qual distancia hasta 'l final, 3,000 metres, los séus efectes son casi inofensius, porque ja poden considerarse com balas mortas, y per lo tant, produhir solzament contusions insignificants.

Los efectes explossius en la primera zona va demostrarlos ab experiencias fetas ab gossos y luego ab pots de llauna plens d' aigua y de sustancias semilíquidas y sólidas, que probaren evidentment la conmoció de las sustancias contingudas en las cavitats y 'ls efectes mortals que produheixen en los sers organisats. Aquí varem poder apreciar una vegada més la originalitat y erudició del conferenciant y la satisfacció de la concurrència per poder apreciar y determinar clarament los punts duptosos de mecánica y física experimental aplicats al cos humá.

Un altre dels punts importantíssims que desarrollá fou lo de si la bala era capás per si sola de portar elements de infecció, demosfrant que no era fácil; pero com la bala podia arrastrar al interior dels teixits orgánichs trossos de roba y altres sustancias, la sola elevació de temperatura del proyectil no creya fos capás de esterilisar lo germen infecció, tant més quan per la rapidés de aquest proyectil—650 metros per segón—sent altíssim lo grau de calor que portava, no dava temps de produhir la més petita cremada en lo trajecte dels teixits que atravessava.

Establí 'ls efectes comparatius de las balas rodonas y cónicas en general y las diferencias de las dels fusells Remington, Minié, Chassepot, fins als més moderns Maüsser, resultant que la tenden-

cia de las armas, desde 'l fusell de agulla hasta ara, es disminució de calibre y aumen de alcans. Presentá curiosíssimas planxas de metall y de fusta en las quals se veyan las distintas alteracions que la bala imprimeix en los cossos durs y las deformitats que sofreix lo proyectil al atravessarlos, acabant per probar que l' armament modern, baix lo punt de vista quirúrgich, es terrible.

Tot aquest treball importantíssim, suposa una laboriositat á tota proba y val la pena que l' apre-ciém com se mereix, sobre tot en un país que quan los homes arriban á dalt, ja no 's cuidan mes que de explotar la séva reputació, olvidantse per complert los estudis de interés general. Al Doctor Cardenal lo temps li representa diner, y no obstant, llensa 'l diner y aprofita lo poch temps, que de segur no deu sobrarli, per empendrer estudis originals y casi exótichs en la nostra terra.

No estém fets á cosas tan honas. Lo Doctor Cardenal es un home complert y que casi no 'ns lo mereixém.

DR. MANXIULA.

TE RAHÓ

...que més val un plat d' arrós
que no pas déu garrotadas.
NOY DE TONA.

Y té rahó 'l noy de Tona;
ó bén fart ó mort de gana;
ó gros com una campana,
ó petit com un pardal;
ó ser molt sabi ó molt burro;
ó molt tronat, ó ben rich;
ó molt lleig, ó molt bonich;
ó be ben sá, ó ben malalt.

Caminar molt, ó pararse;
mil queridas, ó ni una;
poca sort, ó gran fortuna;
ó cobart, ó molt valent.
Ser de mel, ó de vinagre;
mol xatet, ó molt nassari;
bon xicot, ó perdulari;
ó molt brut, ó molt decent.

No poder portar camisa,
ó vestir lo més gomós;
ó ser principal, ó gos;
ó bé carlí, ó federal.
Tenir fam, ó poca gana;
molta sort, ó gran desgracia;
ó fer fástich, ó fer gracia;
ó molt dols, ó ab molta sal.

O molts cabells, ó molt calvo;
ó ser molt franch, ó molt fals;
ó ben calsat, ó descals,
ó tot llus, ó tot 'nangadas.
Tal opina 'l Noy de Tona
quan ha dit un cop ó dos,
que més val un plat p' arrós,
que no pas deu garrotadas.

LLUIS SALVADOR.

PRONOSTICHS DEL TEMPS

Ja torném á serhi.
Cada any per aquest temps corra la mateixa historia.
Un sabi molt inteligent en la materia ha dit que aquest any l' hivern será rigorosíssim.

Ja ha sortit L' Almanach de La Esquilla de la Torratxa

(Lo mateix que un sabí per l'istil va dir l'any passat.)

L'home 's funda en una pila de senyals que no fallan. Neus prematuras al nord, aparició de certs aucells en las regions templadas, manobras especials de las aurenetas...

(Iguals síntomas que van servir al sabí que va funcionar de profeta l'any anterior.)

De tot lo qual l'home vé a treure la conseqüència de que l'hivern en que ara anem a entrar será de lo més fret, empipador y molestós que puga imaginarse.

Lo termómetro baixará— segueix dihent l'implacable anunciador del mal temps— baixará tants graus sota zero, qu' es difícil que en tota sa vida 'l mercuri tingui ánimos per tornar a enfilarse.

Los rius se gelarán, fies en los paissos de costums morigeradas.

Los surtidors, safreigs y estanys imitarán la mala conducta dels riu.

Y crech que 'ls cantis doméstichs y las ampollas d'aygua dels cafés no voldrán ser menos que 'ls estanys y surtidors.

¿Veritat que la perspectiva es prodigiosament bonica?

¡Sentir aproximarse un hivern en que 'ls homes s' han de convertir en mantecados y 'ls estornus en vidre volador...!

Pero... no puch callarm'ho; á pesar de la bellesa de la profecia, al sabí que l' ha feta li donaría de bona gana quatre revessos.

¿Qui li preguntava á n' ell tot aixó?

De segur que l' home dirá que 'ls seu dolers científichs, lo cumpliment de la sagrada missió que 'ls sabis s' imposan; la...

En fi, una multitud d' excusas de sabí mal intencionat.

Perque la réplica es ben clara y salta ella sola:

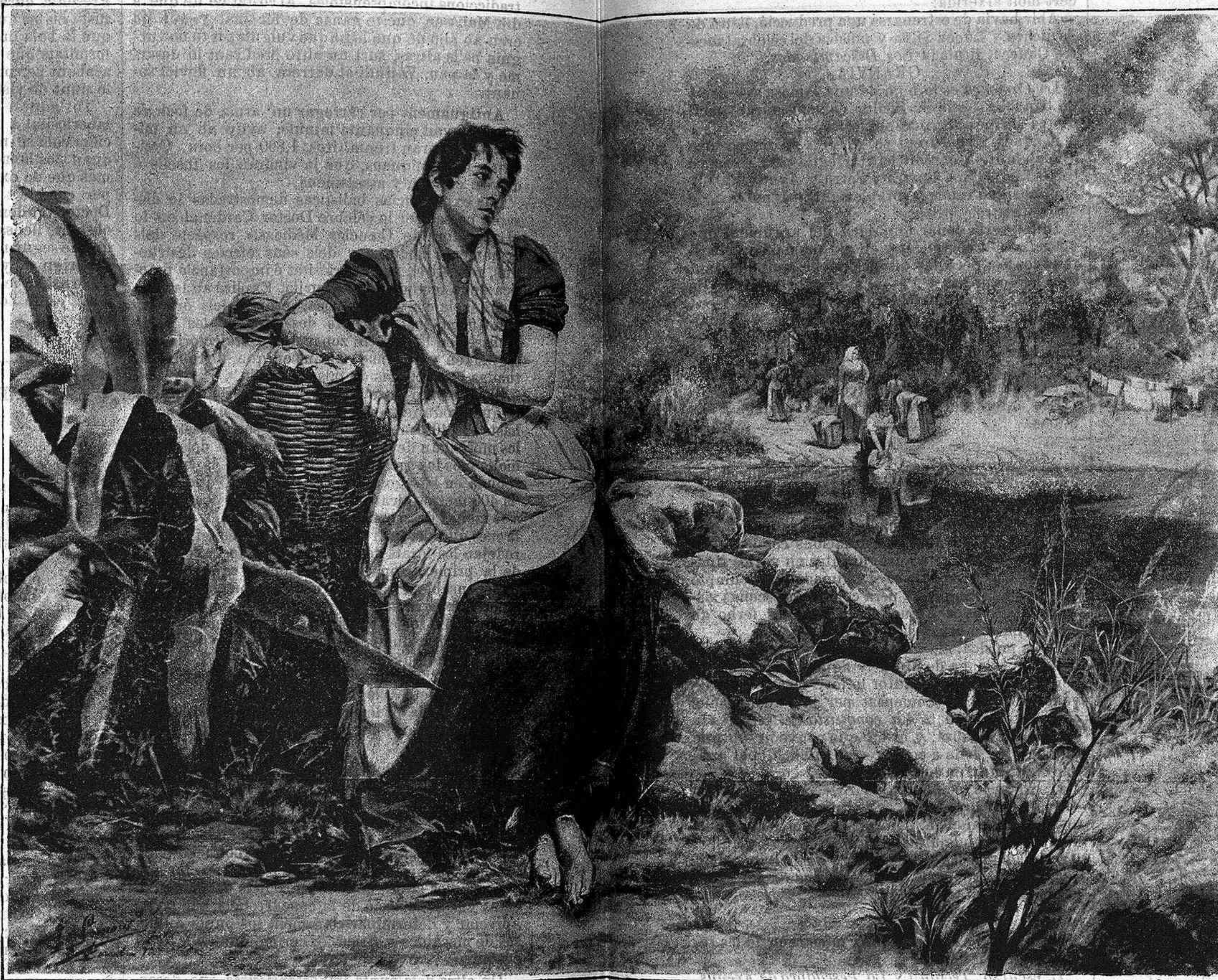
—¿Aquesta es la missió dels sabis? ¿Pera espantar la gent ha de servir la ciencia?

Lo caritatiu y decorós sería que 'ls homes que 's dedican á fer aquestas profecias, se consagressin á inventar polvos, líquits... ó para-rayos contra 'l fret.

Aixó sí que faria sabí y persona digna.

Pero ¡complaures en martirizarvos ab un mes d' anticipació, dihentnos:—¡Ay, que tremolaréu! ¡Ay, que us enrabanaréu com un mànech d' escombral! ¡Ay, que us moriréu de fret lo mateix que moscas!... ¡Vaya una gracia y vaya un mérit!

Després de tot, y si, com es possible que suc-

LO DESCANS DE LA BUGADERA (De Joseph Simont y Guillén.)

ceheixi, aquest sabí s' equivoca y 'l pròxim hivern resulta un hivern enraonat y tractable?

¿Qui 'ns treu lo susto de sobre? ¿qui 'ns indemnisa dels perjudicis sufrerts inútilment?

—Mirinsho com vulguin: divulgada aquesta estúpida profecia, passi lo que passi hem de tremolar per forsa.

—Si l' hivern realment es cru, tremolarem de fret.

—Si no n' es... tremolarem de pó.

—¡Nulla est redemptio!

MATÍAS BONAFÉ.

Nadal s' acosta y 'ls teatros s' animan presentant l' aspecte ordinari sobre tot en los dias de fes-

ta, tarde y nit. Aixó vol dir que l'estat anormal produhit per la bomba del Liceo va cedint, especialment en los teatros que 'n diriam de segón ordre.

Ara, en quant al Liceo y al Principal, ni han obert ni tenim noticias de que pensin obrir encare.

Per lo que toca á novetats escénicas se 'n registran pocas y casi cap en la present semana; pero en cambi se 'n preparan algunas, segons anunci de las empresas.

LIRICH

Diumenje pròxim á la tarde la orquesta de la Societat Catalana, baix la direcció del mestre Nicolau, donará 'l primer concert de la serie de deu que porta anunciats.

Los preus serán més económichs qu' en las temporadas de tardor y primavera, per lo qual es de creure que 'l Teatro Lirich se veurá plé de gom á gom.

ROMEA

Fará trenta y tants anys que 'n Pitarra escrigué. La butifarra de la llibertat, y á pesar del temps transcorregut no 's pot dir que la tal butifarra s' haja tornat rancia. Lo públich l' ha saborejada ab gust, y no li han fet menos profit que la butifarra, las píldoras d' Holloway que li han propinat darrera d' ella.

Obras en porta: *Las claus de Girona*, de 'n Frederich Soler, y *A casa l' arcalde*, sainete de Emili Vilanova.

TÍVOLI

Per aquesta nit está anunciat l' estreno de l' obra d' espectacle *El viaje imprevisto*.

No hi farém falta.

NOVEDATS

La aixerida comedia de 'n Colomé, *Tot es mal que mata*, continua proporcionant bonas entradas á n' aquest teatro. Obtenen també una acullida molt bona 'l sainete *Un celobert* y la pessa *Crieu fills*.

Per ahir á la nit estava anunciat l' estreno de un melodrama del Sr. D. R. del Castil'lo, titulat *El testamento perdido*.

Ne parlarem la senmana pròxima.

CATALUNYA

¿Hem de dir que continua alcansant aplausos en gran *El duo de la Africana*? No es necessari. Ja tothom sab que ha sigut aquesta l' obra de la temporada. Una producció afortunada que 'l públich no 's cansa de aplaudir.

ILUSIONS

—Si ab aquesta apuntació de pela llepo alguna cosa de la primera de Nadal, may més fumo escanya-pits.

—¿Que 't diu lo cor? ¿ens tocará alguna cosa?
—¿Quí?
—De la rifa de Nadal parlo....
—¡Ah!...

—¡Prega, prega á Deu que jo tregui la primera... Prou me 'n vaig á la Xina per no sentir parlar de tú en tota ma vida.

—Jo hi tinch un ral. Si trech... tot será per carametlos.

Entre las produccions que s'han reproduhit pera ferli costat, s'hi conta *La Mascarita*, qu' es per cert molt aixerida.

Ahir havia de estrenarse una producció, lletra de Arnichez y López Silva y música del célebrat mestre Chueca, titulada *Los Descamisados*.

GRANVIA

La *Camorra* es lo nom de una famosa associació de bandolers que á Sicilia cometé durant molt temps las més horribles fetxorias.

A aquets aventurers se refereix lo melodrama que ab lo títol sobredit han arreglat pera l'escena castellana 'ls Srs. Rovira y Serra y Ayné y Rabell, el qual sigué rebut favorablement pel públich de aquest teatro.

Dificil seria donar una idea del argument que apareix molt complicat y en alguns moments bastant confós; pero las situacions hi abundan tant com las sorpresas y de tant en tant un raig de llum sorprén al públich, que s'interessa vivament per aquella lluyta entre la ignocencia y la maldat, la qual, després de tot, constituheix lo secret del género melodramátich.

L'obra sigué interpretada ab acert, distingintse la Sra. Mena y 'l Sr. Parrenyo.

Los autors del arreglo sigueren cridats á las taulas.

*
**

La conquista del papá, juguet cómich-lirich estrenat lo passat dijous, ha sigut un éxit. Lo senyor Figuerola Aldrofeu, autor de la lletra, ha trobat, dintre de la senzillés del argument, una acció divertida y plena de situacions cómicas. Un jove enamorat que transfigurantse en varios tipos conquista al papá de la séva estimada, es assumpto que realment se presta pera combinar escenas xistosias, y 'l senyor Figuerola ha sapigut ferho ab molt bona sombra.

De la música, aixerida, inspirada y saturada de frescura, sóls ha de dirse—y aquest es lo séu millor elogi—que 'l seu autor lo jove mestre D. Salvador Raurich ha comensat per allí ahont molts compositors acaban. *La conquista del papá* es la séva primera obra, y hi ha que convenir ab que qui aixís se dona á coneixer al públich, pot arribar molt lluny en lo camp del art.

L'execució, confiada á la Srta. Llorente y als senyors Oliva y Garcia, á l'altura dels verdaders artistas de sarsuela. Durant la representació 'ls aplausos menudejaren, y al final actors y autors foren cridats á las taulas quatre ó cinch vegadas.

Avuy se 'n dona la quarta representació, en la funció del *Centre cómich barcelonés*.

*
**

L'empresa anuncia 'l próxim estreno de las següents produccions:

L'escursó, *Teodora* y *La Pescadora de Arenys*, deguda al aplaudit autor Sr. Moreno Gil.

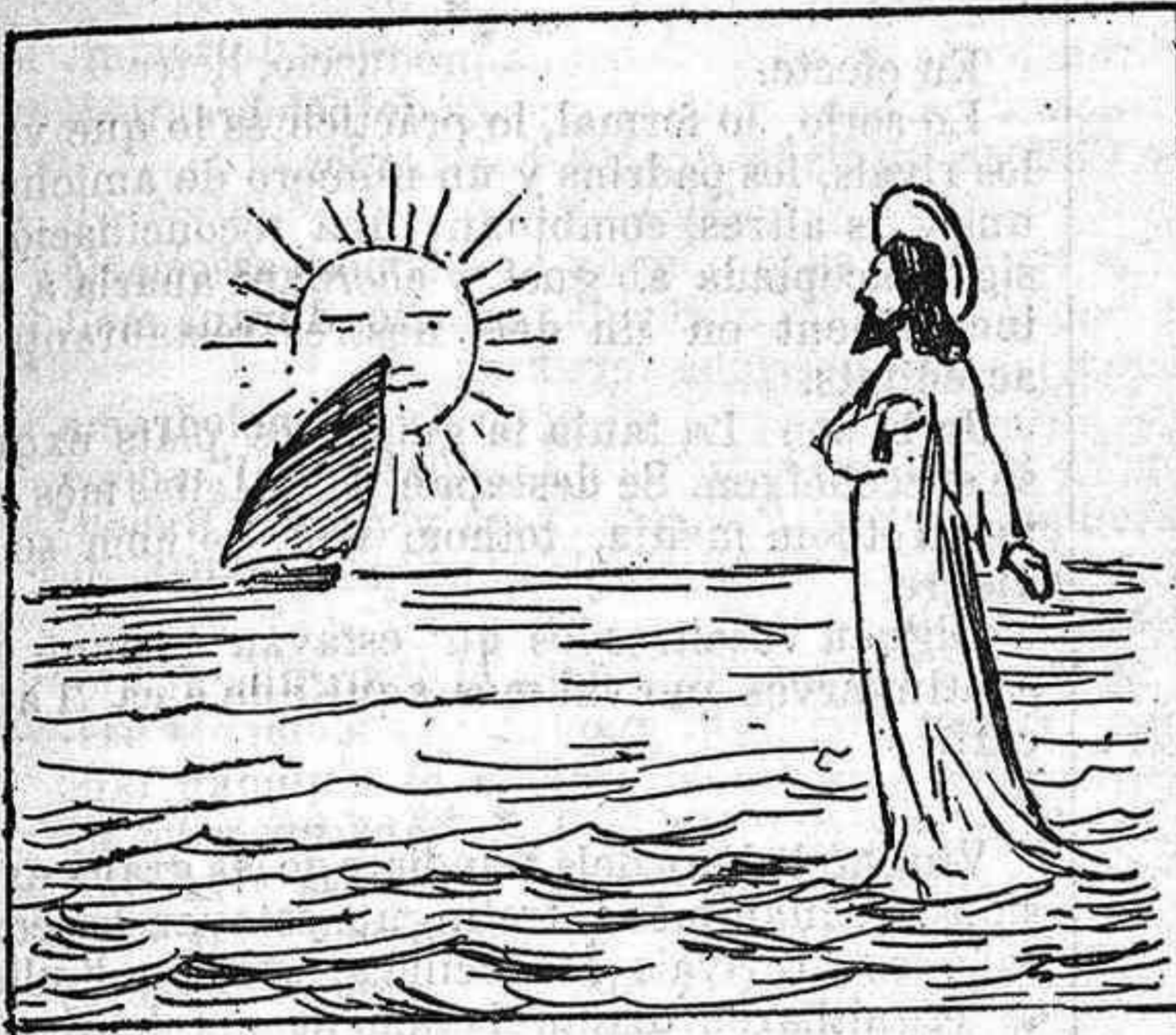
N. N. N.

JA ESTICH RESOLT!

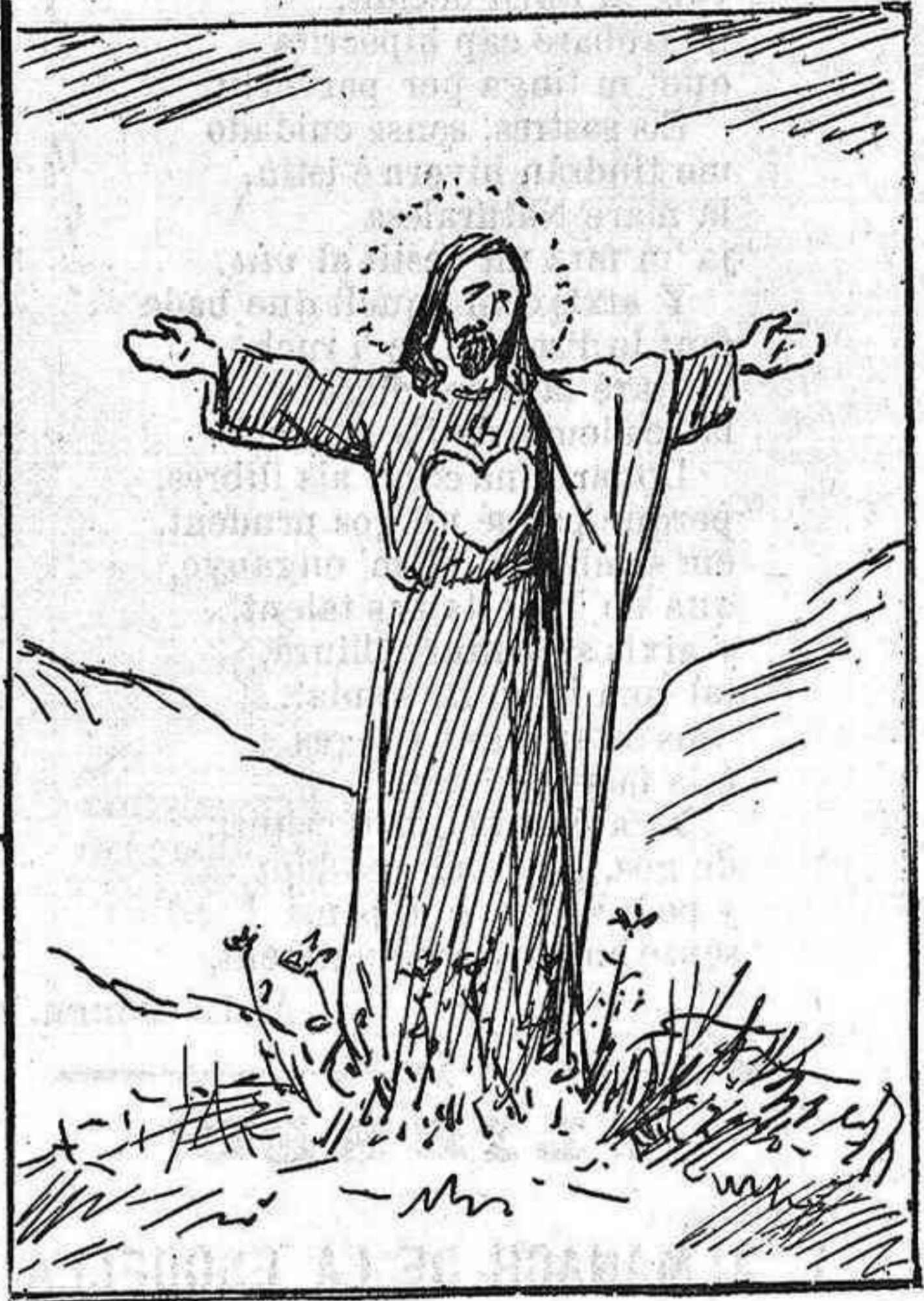
Vist 'l giro que ara prenen els assumptos socials, vull deixar de ser persona y passarme als animals.

Me faré gos, per exemple, pero gos independent, ab quatre potas ben fortes per corre si es convenient.

L' Almanach de la Esquilla de la Torratxa ja ha sortit

DE LA EXPOSICIO DE LA CONFRARIA DE SANT LLUCH
GEROGLÍFICH

SOLUCIÓ: Un sol Deu.

¡Ves que 'ls va fer Jesús als de Sant Lluç, que 'l coluquessin en una posició tan incòmoda avants de crucificarlo.

Lo jove Sant Joan aprenent à tocà à missa.

Y aixís no gastaré cédulas,
ni tindrè que pagà 'l pis,
y 'm tindrà sense cuidado
que mani en Pere, ó en Lluís.

No tindrè que portá á estudi
(quan ne tinga) á mos fillets,
y quan vagi de viatge
no pagaré ports ni drets.

M' estalviaré d' apendre
els usos de societat,
y explanaré mas ideas
sense por de sé empaytat.

No hauré de gastar petaca,
ni mocador de mocar,
y quan vegi una famella
me li podré declarar.

Qu' ella m' accepta, corriente;
que no 'm vol, está en son dret;
si ella 'm dona carabassa
un altre 'm pendrà de pet.

Si un jorn m' apreta la gana
y robo un bossi de pá,
tot lo mes que podrán ferme
es darne un cop ab la mà.

Si may algú me 'n fa alguna
res de cita 'l, ¡qué es aixó!
li clavaré mossegada
à la primera ocasió.

Quan passi un pillo ó un estafa,
ni que siga algun marquès,
el bordaré ab tota l' anima
sense que m puga fer rés.

De las escolas realistas
no 'n sentiré ni parlar,

y 'm podré dedicá á escriure
un bon tractat de lladrar.

Si després de entrá á una iglesia
vaig al *Edén* decidit,
no trobaré cap hipócrita
que 'm tinga per pervertit.

Els sastres, sense cuidado
me tindrán hivern é istiu,
la mare Naturalesa
ja 'm farà un vestit al viu.

Y aixís com aquell que bada
fent lo distret ó be 'l ruch,
visitaré tan com pugui
la academia de Sant Lluch.

Donaré una cossa als llibres,
perque per sé un gos prudent,
em sembla, si no m' enganyo,
que no 'm falta pas talent,
y aixís seré lliure, lliure,
tal com jo ho he somiat,
sens estar lligat per res
á la falsa societat,

Y faré us del meu criteri,
de gos, pero independent,
y podré dir lo que pensí
sense engany, ni fingiment.

A. LLIMONER.

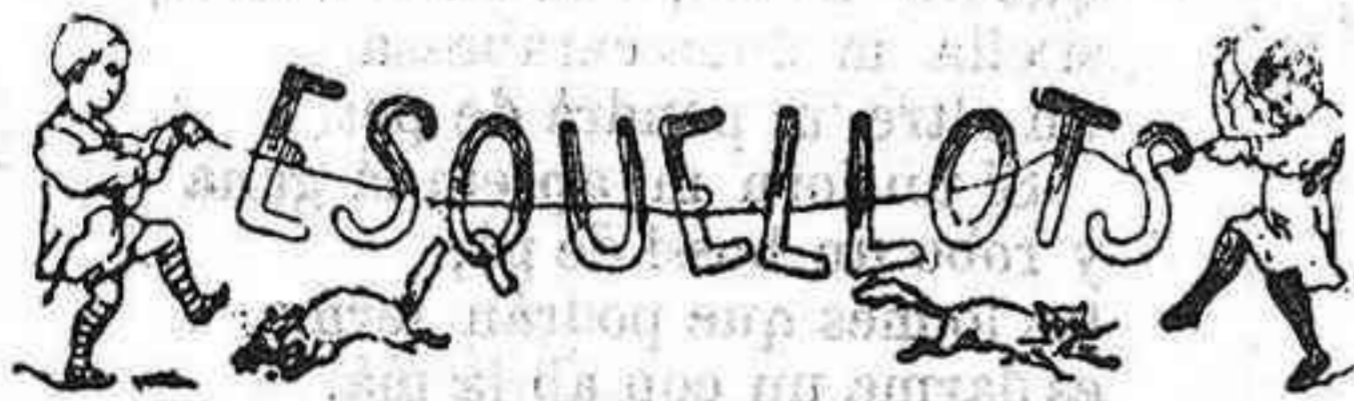
LLIBRES

L' ALMANACH DE LA ESQUELLA

pera l' any 1894

Zo es la tal producció
Obra de una inteligencia
És ménos distingida
En la esfera de las lletras,
Sino qu' es obra de molts
Celebrats escriptors destres,
Omplerta de bon humor,
Sal y pebre y agudesas.
També rendeixen tribut
Al «Almanach de la Esquilla»
En cúmulo de dibuixants
Zata y flor, quins ab ma experta
Pocaban de amenisar
Publicació tan espléndida.
Espavilinse, si nó,
Si s' adormen ó gansejan,
Será fácil que (com son
En gran número 'ls que 's venen)
Robin la edició agotada
Al aná á gastar la *pela*.

J. F. B.

Disputas, paraulas groixudas, y en lo fondo un
gran caudal de zelos varen motivar que dos joves
de la goma s' enviessin los padrins.

«Al campo, D. Nuño voy,
donde probaros espero...»

Pero una vegada més lo que 's vá probar signé
que no sempre en aquests cassos arriba la sanch
al riu.

¡Quina bestiesa!... ¡Matarse!... ¿Y per qui? ¡Per

una dona!... ¡Menos que per una dona: per una
artista de café cantant! ¿Veritat que aixó no es
serio?

En efecte.

Lo serio, lo formal, lo práctic es lo que van fer
los rivals, los padrins y un número de amichs dels
uns y 'ls altres, combinant una reconciliació, que
sigué acceptada ab gust, y acordant anarla á sellar
incontinent en un dels nostres restaurants més
acreditats.

Ja hi son. La taula fa goig. Los plats exquisits
se succeheixen. Se destapan las botellas més selec-
tas. Tothom menja, tothom béu, tothom se posa
alegre.

Diguéu vosaltres los qu' estavau á punt d' es-
gratinyarvos ¿no val més aquí que á ca 'l apote-
cari?

Vingué l' hora dels brindis y de las grans expan-
sions, y quan més entretinguts estavan los comen-
sals, los dos rivals reconciliats, se feren l' ullet, y
s' esquitllaren dissimuladament del local, sense
que ningú s' adonés de la séva ausencia, fins al
cap de molt rato.

—¿Ahont haurán anat?—se preguntavan tots.

Y un de recelós, digué:

—Nosaltres prou hem procurat pacificarlos; ells
prou han dissimulat; pero m' hi jugo qualsevol
cosa que s' han anat á batre. ¡Es tan inmensa y
avassalladora la passió que senten per aquella do-
na!... Prou será lo que 'us dich: no hi poséu dupte

Mentres estavan discutint, s' anava fent tart, y
á l' últim se presentá 'l *garçon* ab lo compte del
ápat.

No hi hagué més remey que satisferlo.

Y com los dos rivals lo que havian fet signé
anarse'n tranquilament á casa séva pera no veu-
res compromesos á pagarlo, resultá lo que no s'
havia vist may encare en los anys dels desafos y
de las reconciliacions; aixó es: que 'ls padrins tin-
gueren de resignarse á rebre 'l sablasso dels de-
fiats.

¿Qué ha passat en la Creu Roja de Barcelona?

¿Es cert que 'ls *crusados* han anat poch menos
que á l' aranya-estira-cabells?

¿Es cert que algunas entitats que 's mostravan
dispostas á recullir fondos á compte de dita asso-
ciació han desistit de ferho, retenintne alguns que
ja tenían recullits?

¿Es cert que si la creu no hagués sigut ja roja,
se 'n hauria tornat de rubor ó de vergonya?

¿Sabréu al fi lo que ha passat?

A veure, senyors: qui més hi sápiga, que més
hi diga.

Segons diu un telégrama, Muley Araaf, germá
del Sultán del Marroch, posseheix grans capitals,
y no 'ls té, certament, enterrats, com es costum en
la séva terra, sino que 'ls fa jugar, y 'n treu molt
bon partit, estant en relacions continuas ab los
banchs de París y Londres.

En vista de aixó, no crech que falti un general
que digui:

—Ab un moro aixís, tan civilisat, ja 'ns enten-
drém.

L' eminent Novelli va de triunfo en triunfo en
los teatros del seu pais natal.

A las obras que constituheixen son inmens re-

S' ha posat á la venta L' Almanach de la Esquilla de la Torratxa

LAS DONAS DE PARIS

peratori s' hi ha de agregar la comedia del immortal Shakespeare *La bestia domada*, que acaba de estrenar ab gran éxit en lo teatro San Nazaro de Nápoles. Tots los periódichs de aquella ciutat li dedican los més grans elogis.

Enviém al genial artista la nostra enhorabona més entusiasta.

Ahir va posarse á la venta l' *Almanach de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA*, pera l' any 1894

¿Eh, qué tal, que 'ns ne diuen?

Nosaltres no 'ns hem de alabar. Bastará consignar que si oferim al públich una publicació que fins materialment val molt més de lo que 'n fem pagar, aixó es degut al gran desitj que tenim de complaure als nostres lectors, y á la facilitat que pera lograrho 'ns prestan los primers escriptors y artistas de Catalunya, y alguns dels més celebrats d' Espanya.

Nosaltres no fem més que servir de intermediaris entre ells y 'l públich.

¡Lo que pot la passió!

A Le Puy (Fransa), un vell de 75 anys vá matar á una dona de 70, ab la qual vivia maritalment, á conseqüencia de haver sorprés que sostenia ilicitas relacions ab un subjecte que no 'n tenia menos de 82.

¡Un enredo amorós y trágich entre tres personas que totas plegadas suman més de dos sigles y un quart!...

No podrá dirse, á lo menos, que 's tracti de una criaturada.

La coneguda casa editorial del Sr. Seix, ha adquirit la propietat de l' obra importantissima *Primer diccionario general etimológico de la lengua española*, de Roque Barcia.

Dintre de poch lo donará á la llum pública en las bonas condicions que té de sobras acreditadas, aumentant ab aquesta important publicació lo seu nutrit é interessant catálech.

Al carrer d' Escudillers estavan netejant un dipòsit de letrinas, y al posarse una llum en contacte ab los gasos que d' ell s' exhalavan, se produhí

Fot. Reulinger.—Paris.

Lucila Chassaigne

Estigué á Madrit ab la companyie Dupuis; ara no treballa en cap teatro. Estudia 'l cant ab la Maria Sass, y s' espera d' un moment á l' altre entrarà á l' *Opera Cómica*.

una formidable explosió que posá en alarma á tot lo vehinat.

En vista del caràcter explosiu de certas materias, deya un socio del Cassino de la Plassa Real:

—¿Veyeu? ¡Y després encare dirán que aquella bomba carregada de *dallonsas* que ván tirarnos al balcó, no era perillosa!

Al mestre de un poble de la provincia de Lleyda li hi han concedit la creu de Isabel la Católica pels bons serveys que ha prestat á l' ensenyansa.

En cambi, al mateix mestre se li están divent una infinitat de mesos de assignació.

Al arribar aquí se 'ns ofereix un dupte: ¿qué s' hauria estimat més lo professor: la Creu de Isabel la Católica ó la creu á la llista de lo que li deuen?

A Chicago, quan ha sigut l' hora de plegar l' exposició, 'ls representants de expositors s' han trobat ab que dels caixóns y embalajes ab que havian

enviat los séus productes, no se 'n cantava ja gall ni gallina.

Los directors de aquell tinglado han tractat de quedar bé, alegant que havian sigut destruhits per un incendi.

¡Está vist! Aixó de las Exposicions universals vá posantse de un modo, que dintre de poch no 's trobará ningú que vulga exposarse á rebre més disgustos.

Llegeixo y transcrich per edificació dels méus estimats lectors:

«Viu á Bilbao una senyora que ocupá elevadissima posició distingintse per sos freqüents quantiosos donatius als jesuitas.

»Avuy se veu reduhida á la suma miseria, y ¡oh gratitut ignasiana! 'ls loyolas se dignan enviarli la roba del convent perque ella y una filla séva la planxin y 's guanyin un bossí de pá.

»Probablement treballarán més barato que qualsevol altra planxadora, perque sino seria inconcebible aquest rasgo de magnanimitat jesuítica.

La escena á Portugal.

Una senyora de la noblesa aná un dia en busca

Já poden comprar L' Almanach de La Esquilla de la Torratxa

del seu marit qu' estava ficat en una tremebunda conspiració. Los conjurats celebravan sos conciliábuls en una carboneria, y al presentarse la dama y preguntar pel seu espós, aquest surti y li digué:

—Retirat, desgraciada ¿no veus qu' estich conspirant? Veste 'n á casa y fes que 'm preparin el sopar.

Als pochs dias, al retirar lo noble senyor, quan arribá prop del quarto de la séva dona, senti qu' estava parlant ab un home.

Llansá, com es natural, una enérgica interjecció, y la séva dona, al sentirlo, tragué 'l cap per la porta mitj-oberta, y exclamá:

—Retirat, desventurat, que *eu conspiro tamben*.

La Iglesia s' ha ocupat últimament de las corridas de toros.

A la qüestió: si poden consentir los prelats que 'ls sacerdots assisteixin al espectacle, portant ab ells la Extremaunció: la penitencia romana ha contestat *negativament*.

Unicament permet que 'ls sants olis se tinguin *ad cautelam* en algun lloch pròxim á las plassas, sempre que 'l local siga decorós y no sembli que s' hi han portat á propòsit.

Es á dir, en una forma digna cusina germana

UN TENORIO

—¿S' embarca? la seguiré
¡No 'm cansarás, no, filletal
Potsé anant ab ella á bordo
al fi menjaré.... galeta.

de aquella qu' empleava 'l frare quan la justicia que perseguia á un lladre li preguntava:

—¿Ha passat per aquí?

Y 'l frare senyalant ab l' indice l' interior de l' ampla mànega, responia:

—No: *per aquí* no ha passat.

De totas maneras las decisions de la Iglesia respecte á las corridas de toros xocarà no poch á molts reverendos (ó *re berrendos*), especialment de las provincias del interior d' Espanya, que senten per aquest espectacle brutal y típic un verdader entusiasme.

¿Qué farán arrastrats per sas inmoderadas aficcions tauromáquicas, en vista de las severas prohibiccions de la Santa Mare Iglesia?

Jo no dupto un moment qu' en l' arsenal inagotable del casuisme teològic, trobaran un medi ó altre de quedar bé á un temps, ab las puntas de las banyas y ab las puntas de las mitras.

Com si ho vejés: á la plassa no hi anirán ab los sants olis; pero, en cambi hi compareixerán com sempre, carregats de *sants olés*.

Tot lo sant dia anava un gendre á casa del seu sogre, home immensament rich, á queixarse de la mala conducta de la séva filla.

—No pot figurarse vosté—li deya—'ls molts disgustos que 'm dona.

—Pren paciencia, fill méu, pren paciencia.

—Oh, es que la paciencia se m' acaba, y jo estich que ja no puch resistir més.

Lo sogre reflexioná un moment, y al últim digué:

—Ja veurás: hi pensat una cosa. Digas de part méva á la noya, que á la primera queixa que tu hajas de tornarme á donar d' ella, la desheredo punt en blanch.

Y, com es natural, davant de la perspectiva de veure desheredada á la séva dona, 'l gendre no vá tornarse á queixar en tots los dias de la séva vida.

XARADAS

I

A mon amich Ali-Bey-Ben-Merrut

Escolta Ali-Bey amich,
un favor tindrás de ferme:
¿Com podria jo, valerme
per casarme, y sens fatich
poguerho dú á felis terme?

Sabrás com tinch relacions
ab una noya formal
que de nom se diu *Total*.
Segons crech, té *patacóns*,
y aixó es cosa que molt val.

Crech té molt enteniment,
m' estima molt y jo á n' ella;
hu-dos la méva costella
si no surt impediment....
puig que fem bona parella.

Sa cara es de *hu-dos-tres*;
puig com te dich en la carta,

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu - Apartat, número 2.

¡¡JA HA SORTIT!! ~~~~~ ¡¡JA HA SORTIT!!

L' Almanach de la Esquilla de la Torratxa

pera l' any 1894

~~~~~ Escrit per ~~~~~

Abril Virgili (J.)—Adam (Alfons).—Aguileta.—Aladern (Joseph).—Alamaliv (J.)—Alemany (Xavier).—Amadeo.—Amat (J.)—Aralos M. (F.)—Artigayre (Quim).—Ascanio (J. P.)—Asmarats (J.)—Ayné Rabell (J.)—Badia (M.)—Barbany (J.)—Barber de V. (Un P.)—Bartrina (Francisco).—Bartrina (Joaquim M^a).—Berga (Joanet de).—Blanch y Romani (J.)—Bonafé (Matias).—Bonapasta (M.)—Bonavia (Salvador)—Bori y Fontesta (A.)—Bosch de la Trinxeria.—Brossa y Sanjermán (V.)—Burgas (J.)—Camprubi Nadal (I.)—Camps y Cortés (Adolf).—Cantor de Catalunya.—Car (Gabriel).—Carbonell (J.)—Carcassó (Juliá).—Casanovas Ventura (J.)—Caselavi.—Casellas Dou (R.)—Castells (Indaleci).—Coll y Britapaja (J.)—Coll y Gorina (R.)—Corbella y Vilar (J.)—Coroleu (J.)—Corral (Antonet del).—Cortina Rivera (J.)—Costa (Pep).—Cots (J.)—Cucaratxa (I.)—Escachs y V. (J.)—Esplugas (Pepet d').—Eugon (Mr.)—Fantástich.—Ferré y Gendre (J.)—Figueras Ribot (F.)—Figuerola Aldrofeu (M.)—Follet.—Fruit sec.—García (M. B.)—Gavires (J. F.)—Got y Anguera (J.)—Gras y Elías (F.)—Guimerá (Angel).—Gumá (C.)—Hernández (H.)—Homar (Gaspar).—Juanico (F. de P.)—Juliá Pons (A.)—Jumera.—Kharkinyol's (J.)—Llenas (F.)—Llimoner (A.)—Mallol (J.)—Manubens Vidal (J.)—March (A.)—Mario (F.)—Massifern (Ramon).—Matheu y Fornells (Fco.)—Mestres (Apeles).—Mestres (Francesch).—Millá (Lluís).—Mont (Dolors)—Moya (P.)—Negre y Farigola (J.)—Novellas de Molins (J.)—Oliveiras (J.)—Oller (Narcís).—Omar y Barrera (C.)—Orga (Japet de l')—O. X.—Pacu Mir (P.)—Pagés Cubinyá (J.)—Pagés d' Esplugas (J.)—Palet de Riera —Pallejá (A.)—Parés (Alfons M.^a de).—Pelás (Q.)—Pistacho.—Planas (M. R. de las).—Pons y Massaveu (Joan).—Pons (Rossendo).—Pont y Espasa (J.)—Puig Casanyas (J.)—Pujadas Truch (J.)—P. del O.—P. y Ll.—Rahola (Frederich).—Rahola (Victor).—Ramón (Ramón).—Redacció de La Esquilla.—Ribot y Serra (M.)—Riera y Bertran (J.)—Rius y Vidal (A.)—Roca y Roca (J.)—Rodriguez Masdeu (F.)—Roig (Q.)—Roldós (Juan).—Rosell (A.)—Roure (Conrat).—Russinyol (Santiago).—Salvador (Lluís).—Sanmartin y Aguirre (J. F.)—Solá y Vidal (Andreu).—Soler de las Casas (E.)—Soler (Frederich).—Staramsa (J.)—Surinyach Baell (R.)—Talladas (P.)—Tarrida (V.)—Tasso Serra (Torquato).—Tiana (Francisco).—T. T. T.—Ubach y Vinyeta (F.)—Uson (J.)—Vallcarca (Saldoni).—Vendrellench (Un A.)—Vidal Valenciano (Eduart).—Vinardell Roig (Artur)—Vilanova (Emili).—Vilaret (E.)—Vilaseca (Joan).—Zurbano (Z.)

~~~~~ Ilustrat per ~~~~~

Arnau (E.)—Atché (R.)—Balasch (M.)—Barbassán (M.)—Bastinos (J.)—Benlliure (M.)—Bertrán (P. M.)—Blanco Coris (J.)—Blanco Merino (R.)—Brull (J.)—Buxó (I.)—Cabinetty (J.)—Casas (Ramón).—Clarasó —Contell (R. J.)—Cuchy (J.)—Dieguez (J.)—Eriz (P.)—Fernández Sanz.—Foix (Mariano).—Fradera (R.)—Galofre (Baldomero).—Gay (Sebastiá).—Gomez (Constantí).—Gomez Soler (Francisco).—Gros (Juli).—Güell (J.)—Gutierrez (E.)—Gutierrez (J.)—Juliana (J.)—Labarta (Lluís)—Latorre (R.)—Llovera (J.)—Marqués (J. M.)—Masriera (Francisco).—Masriera (Joseph).—Mattilla (G.)—Max (F.)

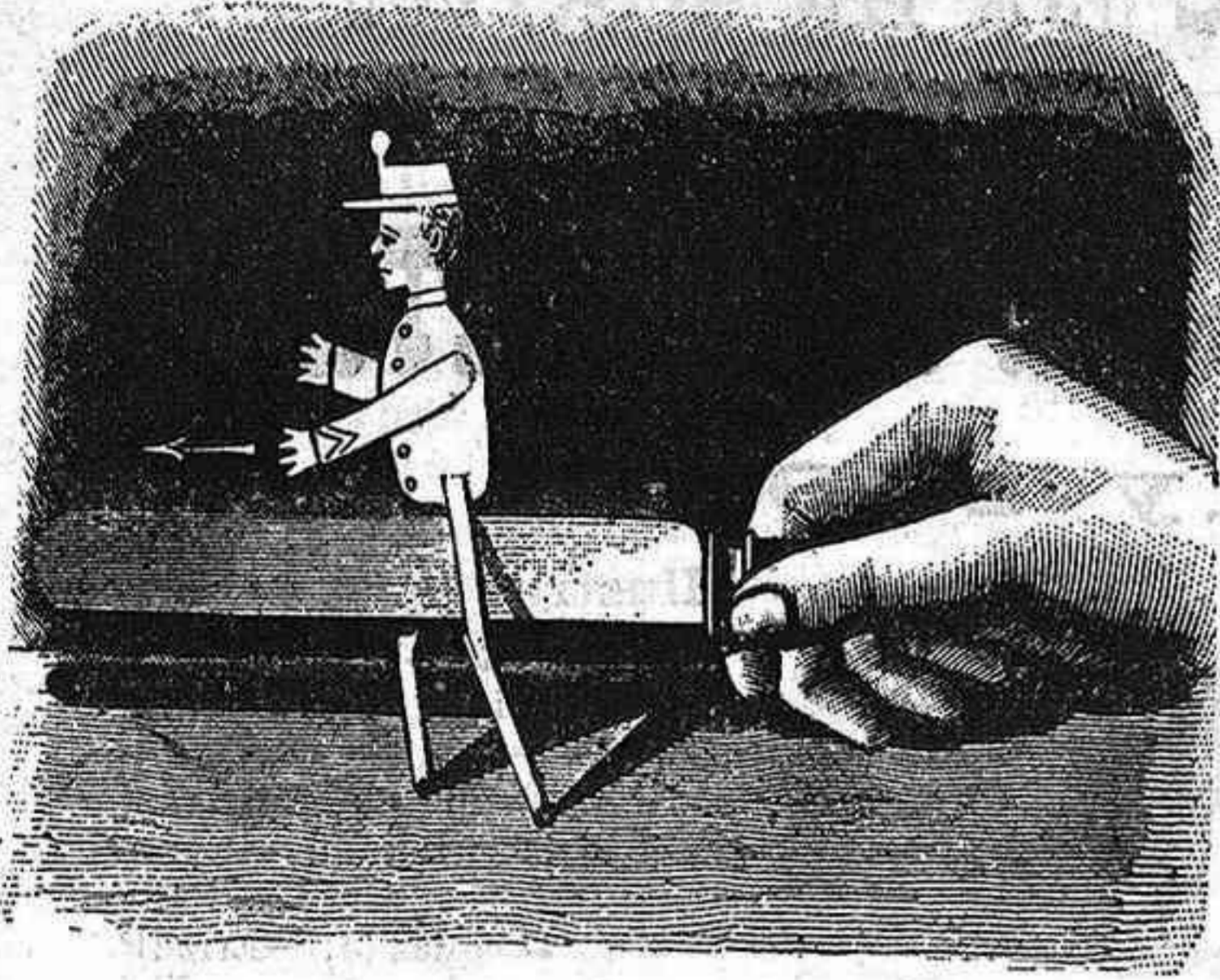
—Mestres (Apeles).—Miró (Ramón).—Moliné (M.)—Moreno Carbonero (J.)—Moreno (M.)—Muñoz (P. F.)—Negro (J.)—Oller Sureda.—Pagés Ortiz (J.)—Pahissa (J.)—Palmerola (J.)—Pando (J.)—Pascó (J.)—Pellicer (Cárlos).—Pellicer (J. Lluís).—Pellicer Monseny (J.)—Planas (Eussebi).—Pons (Angel).—Prieto (F.)—Querol (Agustí).—Raurich (N.)—Riguer (A.)—Roca (G.)—Rodriguez Codolá (M.)—Romanyach (L.)—Russinyol (S.)—Saenz (Pere).—Sala (Emili).—Sala (J.)—Sala (Tomás).—Sans Castanyo (F.)—Serinyá (A.)—Serra (Enrich)—Simancas (M. G.)—Solá y Vidal (A.)—Soler (A.)—Susillo (A.)—Tasso (Torquato)—Tejada (J. Joaquim).—Tusell (S.)—Tusquets (Ramón).—Urgell (Modest).—Urgellés (Félix).—Vila (J.)—Anonims.—**Fotografias directas:** Cortada (A.)—Napoleón.—Osuna (M)—Torija —Anónims.—Extrangeras.

Un magnífich tomo de unas 200 planas ab una preciosa cubierta al cromo, é innumerables grabats.

¡¡Preu UNA pesseta!! ~~~~~ Se ven per tot arreu

Almanach de la Esquilla de la Torratxa preu una pesseta

DISTRACCIONS CASULANAS

(De la obra *Tom-Tit* de la casa Fuentes y Capdeville.)

DINAMICA MISTERIOSA

Retallant una tarjeta de visita, formin la figura marcada en lo dibuix: las camas poden ferse ab un parell de mistos.

Ara bé: colocant aquesta figura sobre 'l tall de un ganivet y procurant que las puntas dels peus toquin lleugerament la superficie de la taula, observarán que la figura camina endavant tota sola.

¿A qué 's deu aquest misteri? Als moviments inconscients de la mà que sosté 'l ganivet.

es la noya més *ters-quarta*
que hi vist en tot l' Univers...
crech que hauria de agradarte.

Sa mare, y es un fatich,
diu qu' es molt *dos-duplicada*,
y ans de fé una *etzegallada*,
t' espero 'l consell d' amich
tú que hi tens la má trencada.

LL. VILAPLANA.

II

PERDUA

Desde 'l carrer del *Dos* á la *Tot* general un *hu-dos-tres* ha perdut un mocador de *dos-tercera* ab una *tres-hu* d' oli y suplica á qui l' hagi trobat se serveixi portarlo á casa donya *Cinch-quatre-tres Tres-quarta*, carrer dels *Llástichs*, 1000. 5.º, 4.º, que se li darán las gracias y una peseta falsa.

REY NANO.

ANAGRAMA

Segons m' ha dit en *Total*
la *total* de casa 'n Pi,
l' altre dia al demati
ab una *tot* se feu mal.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

TERS DE SILABAS

.....
.....
.....

Primera ratlla: vertical y horisontal: Calsat.—
—Segona: los soldats ne fan.—Tercera: se 'n fa dels melons.

WEBER.

TRENCA-CLOSCAS

A. E. I. O. U.
S. L. R. J. C.

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo nom de un general y dictador romá.

UN PELUT.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6.—Poble espanyol.

1 6 3 3'6.—Riera.

5 4 1 6.—Eyna de manyá.

1° 2 3.—Las abellas ne fan.

3 6.—Nota musical.

5.—Lletra.

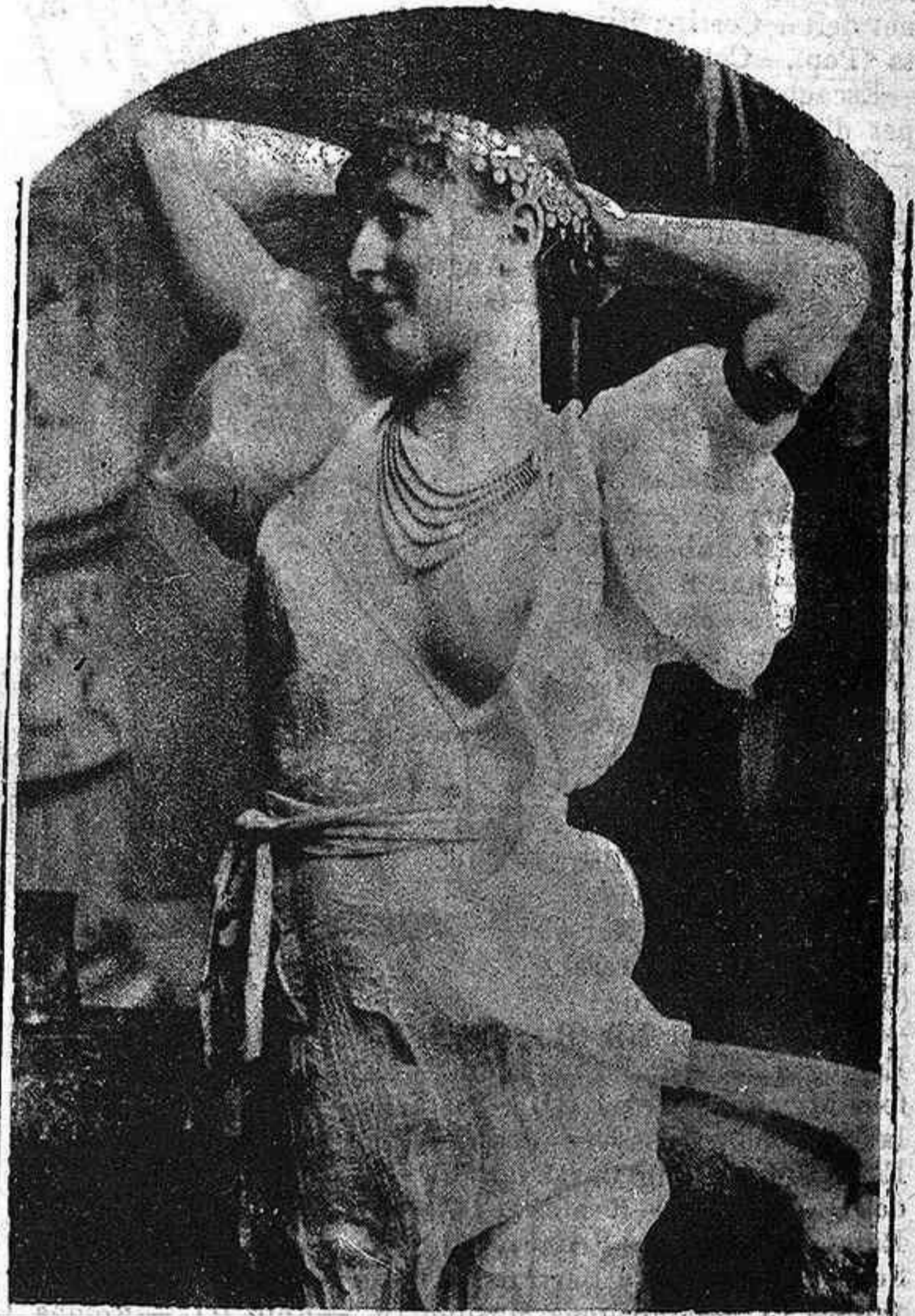
UN DE BLANES

GEROGLÍFICH

×
N :
TR
I
LI
K
SI

WEBER.

FILLAS DE EVA

Problema: ¿Va á despullarse
ó s' acaba de vestir?

¿Es que ara tot just se lleva
ó 's disposa á aná á dormir?

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.

Almanach de L' Esquella de la Torratxa: Preu una peseta